

LÁZEŇSKÁ KÚRA

IVANKA DEVÁTÁ

motto

Ivanka Devátá

Lázeňská kúra

Praha
2012

*Tento příběh není autobiografický.
Nenavštívila jsem žádné Smrčiny,
neznám žádného Cyrila
a Kristýna nebyla zrzavá.*

© Ivanka Devátá, 1997

Cover illustration © Iva Hüttnerová, 2008, 2010, 2012

ISBN 978-80-7246-684-9

PROLOG

Léto onoho roku, jenž se stal jedním z mezníků mého života, mi neslibovalo nic lepšího než předešlé měsíce.

Leden mi přinesl skličující schůzky s advokátkou a v únoru jsme si s Antonínem Bečvářem po osmi letech řekli u rozvodového soudu svá ne. Jaro se vleklo v trpkém rozjímání o tom, jak hořké konce mají některé sladké začátky.

Když jsem dokončila studium herectví na Akademii múzických umění a nastoupila angažmá v předním pražském divadle, téměř okamžitě jsem podlehla kouzlu o devět let staršího blondáka se šedýma očima. Oslnivý kolega zvaný Tonek se stal hned v první sezóně mým partnerem ve Strakonickém dudákovi a já v roli Dorošky ani vzdáleně netušila, kolik Zulik bude napříště ohrožovat mé štěstí, popřeji-li švarnému pištcí sluch i mimo jeviště. Otevřela jsem tudíž své naivní srdce dokořán, když jsem předtím poněkud nešetrně postrčila maminku s tatínkem hodně dozadu, aby měl Toneček dost místa. Tonek si v mém srdci udělal pohodlí.

O rok později si ho udělal i v mém bytě. Se showvávým pohrdáním vystrnadil ze společného domova všechny milé upomínky na mou minulost – skříně po babičce, květinový stůl od maminky a záclony, které háčkovala teta Růža – a zařídil ho po svém. Opojena láskou, nezmohla jsem se na protest, tím spíš, že můj milovaný vládl uměním postavit každý protichůdný názor do světla tak

nepříznivého, že ho i mnohem protřelejší oponent s pocitem studu zavrhl sám. Konečně vášnivé lásce bývá lhostejné, zda dochází naplnění mezi nábytkem starobylým, nebo hypermoderním. Některá se spokojí i stodolou.

Přesto ve mně časem nabýval vrchu pocit, že se Tonek nepřestěhoval ke mně, nýbrž já k němu. A ani ten netrval příliš dlouho. Tonek se brzy nasytil vzrušujícího vědomí, že jsme se stali hlavními aktéry nejnovějšího divadelního drbu, a začal prodlévat mimo domov častěji, než bylo mladému manželství zdrávo. Každou chvíli měl po představení „pracovní schůzku“, z níž se vracel k ránu s temnými kruhy pod uhýbavýma očima. Navzdory tomu jsem i nadále věřila, že *omnia vincit amor*, a začala nesměle o dítěti. Tonek si prohrábl plavou kšticí: „Proboha, Johano, dítě? Chceš přece v životě něco dokázat! Chceš se snad stát špičkovou herečkou, ne?“

Byl to dobrý argument. Málokterá začínající umělkyně by prohlásila, že nechce v životě dokázat nic a jejím cílem je stát se herečkou špatnou. Moje námitky, že máme řadu skvělých hereček, jež jsou zároveň matkami, odbyl mávnutím ruky, jako by měl své informace o tom, že si tyto herečky děti příležitostně půjčují v sirotčinci. A odešel na další pracovní schůzku, která mi měla napovědět, že moje kariéra bude už dost ohrožena úsilím udržet si tak úžasného muže, jako je on.

Následovala léta odpouštění, naděje, dočasných sblížení, proseb, slz i vzdoru. A pak se v divadle objevila Kristýna. Bezbarvá pihovatá zrzka s prozíravým návykem vědoucně se usmívat při diskusích, v nichž neměla co říct. Byla chytrá jen natolik,

aby věděla, že pohazování plamennou hřívou zrychlí tep i kolegům, kteří se dávno smířili s rolí figurkářů. Zrychlilo ho i Tonkovi. Když už byl z pracovních schůzek udřený jako kůň, prasklo to.

U rozvodu tvrdil, že já jsem omyl, a když ještě dravě pohovořil o majetkovém vyrovnání, působil dojmem člověka, který přišel vrátit nahnilé jablko a žádá zpět peníze. Horké slzy mi dělaly nepěkné skvrny na halence, zatímco Tonek se usmíval téměř nepřítelně, zejména když jsme vyšli na chodbu plnou dalších čekatelů, jimž tak dával na srozuměnou, kdo z nás dvou má čeho litovat.

Poslední premiéru sezóny jsem odehrála v mrákotách a výsledek vypadal podle toho. Červenec mě zastihl ve vydrancovaném bytě, jak balím kufr do lázní, které mi závodní lékař doporučil už v lednu, hned jak zjistil, že mi hravě spočítá žebra i přes zimník.

Do lázní jsem se netěšila. Opouštěla jsem Prahu s vědomím, že můj sen noci svatojanské skončil; nyní jsem jako kočka na rozpálené plechové střeše, a dobře mi tak, protože jsem se neměla pouštět do hrátek s čertem.

Bylo 14. července 1976.

DEN PRVNÍ – STŘEDA

„Tak ahoj,“ nasadil Cyril přísný výraz. „Za tři neděle jsem zas tady a nechci vidět žádný hluboký vztah k citově mělkému pánovi!“

„Z hlubokého vztahu k mělkému pánovi jsem se přijela zotavit,“ opáčila jsem stroze. Pak jsem se zastyděla a přešla k vroucnějšímu tónu: „Díky, Cyrile, jsi hodný. Ani nevím, jak ti to oplatím.“

To jsem vskutku nevěděla. Nikdo mi nikdy neporadil, jak splácet něžný cit a galantní úsluhy s ním spojené muži, k němuž chováme pouze vše promíjející shovívavost obvykle vyhrazenou milovaným mladším bratrům. Kdyby se mi například Cyril jednoho dne svěřil, že pozval sekretářku svého šéfa k sobě do bytu, tam ji v náhlém hnutí mysli uškrtil a schoval do gauče, velice laskavě bych mu vysvětlila, že mordovat slečny je bakané. Navíc to přináší jisté problémy, protože jestli to nevíš, Cyrilku, taková slečna v gauči začne brzy ošklivě zatouchat. Půjdemě pěkně na Veřejnou bezpečnost, povíme to tam pánům, kteří budou tak hodní a slečnu si odvezou. No, ty pak budeš nějaký čas klečet na hračku, ale já ti budu posílat buchty a psaníčka.

Jenomže Cyril se k takovému vztahu stavěl odmítavě. Ochotně by nějakou tu slečnu zaškrtil, kdyby měl zaručeno, že začnu řvát: „Cože? Takovou couru tlustou si taháš do bytu? Uuhuhuhá!!! Škyt škyt. Zlomil jsi mi srdce!“

Srdce mi bohužel zlomil někdo jiný a v Cyrilovi začala vzkvétat naděje, že příště dostane příležitost

on. I rosil tu naději dobrými skutky poukazovanými na můj účet. Jedním z nich byl můj přesun z Prahy do Smrčín.

A tak jsme onoho 14. července v jedenáct třicet stáli uprostřed malebných lesů před lázeňskou budovou Diana. Už jsem se přihlásila v přijímací kanceláři a zavazadla odložila v pokoji. Zbývalo jen rozloučit se. Rozpačitě jsme šoupali nohama v prachu cesty, nevědouce, jak se mají rozžehnat lidé, jejichž city se míjejí, když tu kolem nás přešel dlouhán v nejlepších letech, obtěžkaný kufry. Věnoval mi oceňující pohled, jaký by potěšil každou ženu, neřku-li ženu zrazenou a podvedenou. Cyril okamžitě zaměnil přísný výraz za nerudný. Trpí totiž celý život chronickou nechutí ke ztepilým mužům, neboť ho osud obdařil postavou přerostlého permóníka. Co naplat, že jeho duch dlí ve výšinách, kam čahouni zpravidla ani nedohlédnou! Cyril by byl mnohem šťastnější, kdyby mu ženské nedohlédly na bradu. Navíc k nám ještě otevřeným oknem přijímací kanceláře vzápětí dolehlo nadšené cvrlikání:

„Vítám vás, pane docente! Už se na vás těšíme. Ale jděte, vy jeden, to *vy* jste čím dál mladší! Budejte si přát trojku jako vždycky?“

Bylo zřejmé, že jde o stálého hosta ozdobeného nejen akademickým titulem, ale i šarmem, a jako takového těšícího se výjimečně přízni dam. Cyril by se jistě chmuřil méně, kdyby nově příchozí byl nevrlý penzionovaný hrobník.

Z této situace jaksi přirozeně vyplynulo, že na mně začal mámit slib, že budu *hodná*. Tvářil se, že tím míní dodržování léčebného režimu, já však dobře věděla, že má na mysli sexuální zdrženlivost.

Projela mnou vlna nevole. Za ta léta, co se známe, by přece mohl vědět, že nejsem žádná nymfoman-ka, nýbrž notoricky věrný idiot! Který navíc v dané chvíli ani nemá komu být věrný. Přesto jsem se ovládla a poslušně kývala, že ano, budu hodná. Stejně to přijal s nedůvěrou otce, jemuž se dcerka zapřísahá, že už nikdy, opravdu nikdy nebude říkat teta Kráva, ale vždycky jen teta Klára. Nicméně po mém slibu nebylo co dodat, a tak Cyril odfrčel.

Loudala jsem se k jídelně, abych zjistila, dostane-li se mi nějakého žvance, a pokud snad ano, kde mi bude servírován.

„Mladá pani, večer se tu hraje,“ ozvalo se pojednou za mými zády. Kde se vzal tu se vzal dědoušek o holi.

Hraje se, hm. Asi nějaké oblastní divadlo zajíždí na melouch.

„Ano? A co?“ pokusila jsem se o zdvořilý zájem.

„Jak to co? Přeceť k tanci! Přijdete?“ naklonil se ke mně stařík dychtivě a vytvořil pro nás kousek soukromí v oblaku česnekové vůně.

Pěkný dědoušek, chlípny dědek! Sotva se drží na nohou, ale očima mlsá ve výstřihu!

„Ne, nepřijdu. Jsem tady nová. Odpusťte, už musím...“ Překotně jsem se vrhla mezi lítačky do jídelny.

„No právě že nová! Mladá krev, hehe,“ sípal dědouš za dveřmi.

Trochu zadýchaná, jako bych právě unikla strašlivému nebezpečí, jsem s kartičkou z kanceláře v ruce přistoupila k první číšnici, která se namanula. Přelétla pohledem jméno, potom mne, a v oku jí svítla spiklenecká jiskra:

„Pan docent Hán by si přál sedět s vámi u stolu. Na oběd bude chodit v jedenáct třicet.“

Pohlédla na mne tázavě. Neměla jsem tušení, kdo je docent Hán, ačkoliv vyslovila jeho jméno způsobem, jakým říkáme *Karel IV.* Že by to byl ten okufrovaný elegán? Ovšem v rozpoložení, v němž jsem se právě nacházela, jsem kašlala na všechny mužské včetně Otce vlasti.

„Jestli je to možné, ráda bych jedla později.“

Odmrštěná kuplířka se na mě podívala s ohromením, jaké by si zasloužil dědic zřeknuvší se jmění po strýci z Kanady ve prospěch Revolučního odborového hnutí, a ucedila: „Půl jedné, stůl číslo pět.“

Její životním snem zřejmě bylo sedět s docentem Hánem a obědovat do roztrhání těla.

Protože ještě nebylo ani dvanáct, vyšla jsem před léčebnu a usedla na lavičku rozpálenou červencovým sluncem. Přese všechnu snahu zahloubat se nad programem příštích tří týdnů se mi myšlenky s mučivou neúprosností stále znovu a znovu vrace-ly k ústřednímu tématu posledních měsíců mého života – k Tonkovi.

S hrůzou jsem cítila, jak se mi oči plní slzami. Neřvi, okřikla jsem se surově a otevřela oči dokořán, aby mi slzy nevyhrkly na tváře. S Tonkem je konec. Tóněk je zkrátka uzavřená kapitola. A ty jsi tady proto, aby ses dala dohromady, a ne se drásala vzpomínkami.

Radši jsem se zvedla. Vida, za chvíli bude půl! Zvolna jsem zamířila k jídelně, a náhle byl můj mírný hlad zahnán pocitem silné nelibosti. Ach bože, málem bych byla zapomněla! Zase se budu muset představovat!

Představování je pro mne něco asi tak příjemného jako kamínek v botě. Mám totiž poněkud neobvyklé příjmení. Johana Jarní. A pokaždé když to vyřknu, můj protějšek, byť se sám jmenoval třeba Vrtipírko, pokládá přímo za svou povinnost uvtípnout se: „Jarní? A proč ne Podzimní?“ Je to tak zoufale stereotypní! Tak nudné. Přitom si každý ten vtipálek myslí, jak úžasně je originální. Zábavný chlapík. Čtverák Kacafírek. Cheche.

To Tonek, když jsem se po absoloriu představovala v divadle jednomu po druhém, podržel mou ruku ve své a přimhouřil šedé oči: „Chráněná?“

Bylo to tak nečekané, že jsem jen nejspíše zakokotala: „Ne-e.“

Pouštěl mi ruku pomalu, jako by ji zároveň hladil, a šedé oči se smály. „Tak tedy nechráněná? To tě, děvčátko, utrhnu jak sedmikrásku!“

A taky že utrh. No nic.

U stolu číslo pět už seděly dvě ženy. Jedna starší, prošedivělá, s hladkými vlasy svázanými v týle do uzlu, a křehká mladá tmavovláska. Odhodlaně jsem k nim přistoupila.

„Dobrý den. Jsem přidělená k vašemu stolu. Dovolu, abych se představila. Johana Jarní.“

„Těší mě, Vachová. Marie,“ podala mi ruku starší paní.

„Helena Lichá,“ pípla tmavovláska.

První, co mi projelo hlavou, bylo: A proč ne Sudá? Tak Jarní je taky čtverák Kacafírek, cheche!

Neodolatelné nutkání k smíchu jsem se snažila zamaskovat společenským úsměvem. Určitě marně. Ženská, co se jako smyslů zbavená kření na talíř čočky, sotva odpovídá všeobecné představě o lvici

salónů. Proboha, já opravdu nejsem normální! Před chvílí slzy, a teď zas tohle...

Zjištění, že jsem šílená, mě rozjařilo natolik, že jsem ze sebe vydala několik zvuků nikoli nepodobných krátkému zašteknutí. Možná by se tímto způsobem vhodně uvedl hravý teriér. Moje spolustolovnice musely nabýt dojmu, že jsem se do lázní přijela léčit z představy, že teriér jsem. Koneckonců ve Smrčinách se léčí především nervy.

Když jsem vdechla a opět vykašlala pár čoček, uklidnila jsem se natolik, abych mohla zapříst nezávaznou konverzaci o přírodních krásách okolí, léčebných procedurách a počasí. Druhý chod na mne účinkoval jako sedativum. Polovařené vepřové ve vodnatelném sósu se ustrašeně krčilo vedle špenátu, v němž mouka jasně vyhrávala nad zeleninou. Většinu talíře zabíraly knedlíky bělostné jako padlý sníh, jelikož se jim nedostalo potěšení seznámit se s vajíčkem. Nasoukala jsem do sebe pár soust a zdvořile vyčkala, až si obě ženy vezmou ze společného talířku broskev, což bylo celkem zbytečné gesto, poněvadž všechny tři plody byly tvrdé jako křemen.

Po obědě jsem se vydala hledat ordinaci číslo dvě. Po menším tápání jsem ji našla v suterénu budovy. V čekárně seděl jakýsi mladík a proti němu dvě tlusté mandy v příliš těsných a příliš krátkých sukních, s nohama roztaženýma, takže jim bylo vidět až do kapličky. Jedna měla silonovou blůzku růžovou, druhá žlutou, a obě štrikovaly cosi bílého. Usedla jsem na lavici vedle nich. Když můj zrak po chvíli zabloudil k mladému muži, překvapeně jsem zamžikala.

Tohle nebyl jen tak někdo. Byl to Belmondo. Ovšem Belmondo, jemuž kdosi nedopatřením rozšlápl obličej. Všechny rysy v jeho tváři neukázněně skotáčily. Jedno oko výš než druhé, nos jako slalomová dráha, ústa vzácně nesouměrná. Nezdálo se však, že by si byl nositel podivuhodné vizáže vědom jakéhokoli nedostatku. Když se před ním někdo zmínil o jisté podobnosti, určitě mluvil pouze o Belmondovi a rozšlápnutí si nechal pro sebe. Poněvadž mladý muž, když zachytil jeden z mých kradmých pohledů, vyslal ke mně úsměv velice sebejistý a dobyvačný. Než mohl přistoupit k další akci, otevřely se dveře ordinace a mezi nimi stanulo zjevení.

Královna Kleopatra. Smolně černé vlasy, hedvábná pleť, mandlové oči, nádherně vykrojené rty. Patrně jen z čírého rozmaru na chvíli vyměnila šaty pošíité perlami za uniformu zdravotní sestry. Téměř jsem čekala, že tleskne a zvolá: Připravte galéru!

Kráska však nechala růžové poupě svých úst rozpuknout jen proto, aby z něj vypustila: „Pan Ďurko, prosím!“

Aha. Tak tedy Jean-Paul Ďurko.

V příštích minutách jsem se snažila utřídít myšlenky pro nadcházející pohovor. Bolí mě páteř. Krční i bederní. Tady, tady, a sem to vystřeluje. Mám také pocuchané nervy. Nespavost, deprese, stavy úzkosti. Příčina? No právě, příčina. Nejlepší by bylo říct, že mám nervy vybičované alkoholem. Pořád mi to připadalo přijatelnější než vyprávět úplně cizímu člověku o svém manželském krachu.

Belmondo vyklouzl z ordinace, kam se vnesla růžová manda. Nepokračoval však v cestě. Zastavil se přede mnou a zálibně kroutil hlavou:

„Ten noštek! Ten noštek!“

Chvilí jsem jen zírala a pak jsem odpálila:

„Pikantný, čo?“

„Raj-cov-ný!“

Světák přimhouřil oko a významně se zašklebil, což mu vyrovnalo rysy v obličejí tak zázračně, že na prchavý okamžik vypadal jako Belmondo před rozšlápnutím. Pak natáhl ruku a štipkou prstů sevřel špičku mého nosu. Plácla jsem ho přes ruku jen o zlomek vteřiny později a zahřměla jsem:

„Nesahat na vystavené zboží!“

Žlutá manda pustila pět ok a jehlicí si proklála zápěstí.

Frejír se naopak samolibě zasmál a začal si pís-
kat, vzdaluje se jako někdo, kdo si právě hladce do-
mluvil rande. Ještě jsem se nevzpamatovala z ohro-
mení, když mě Kleopatra pozvala do ordinace. Příjemná lékařka tak kolem pětatřiceti mi pokynula k židli.

„Copak vás trápí?“

Spustila jsem svůj připravený monolog o páteři. Moc hezky mi to šlo. Kde to píchá a kde trne. Jenže doktorka Dušková k tomu nepřičinila jedinou po-
známku. Pouze na mne zpytavě hleděla a občas řekla: „A dál?“

Už jsem probrala všechny obratle od kostrče k at-
lasu, když mě napadlo: Má to přece v kartě, to moje
pitomé zhroucení!

Kapitulovala jsem. „Rozvedla jsem se.“

Upřela jsem na ni žalný pohled, od nějž jsem si
slibovala pružnou nápravu svého problému. Nějak
jsem doufala, že si lékařka ještě upřesní pár detai-
lů, hrábne po telefonu a vyšle do Potočné sanitku

se dvěma hromotluky. Ti vyrvou Tonka z náruče zrzavé Kristýny (aniž by ji nějak zvlášť šetřili – naopak jí budou neurvale smýkat a posléze ji odmrští k peci, kde si zmíněná rozrazí koleno o otevřenou troubu). Po pár hodinách pak vloží zbloudilého chotě do náruče její. Jemu ještě cestou spadnou šupiny z očí, takže se nejdřív se šarmem sobě vlastním doktorce Duškové omluví, že jsme ji obtěžovali, potom mě popadne v pase a vyhodí do vzduchu: Cáčorko, jdi balit, v pondělí odlétáme do Benátek!

Tonek má vždycky v rukávu překvapení. Někdy Benátky, jindy Kristýnu.

Lékařská péče nebyla toho léta ještě na takové výši, pročež se doktorka Dušková jen věcně zeptala: „Kdy?“

„V únoru.“

„A nemůžete se s tím vyrovnat.“

Mlčky jsem hledala kapesník, neboť nízká úroveň našeho zdravotnictví mě roztesknila.

„No,“ pokračovala lékařka vlídně, „nejste sama, s kým takový životní zlom zamával. Máme tu třeba paní, která po rozvodu přestala chodit. Čistě nervová záležitost. Uvidíte, že to zvládneme!“ Plurál napovídal, že Tonek opustil nejen mne, ale i doktorku Duškovou. „Život nekončí, jak by se vám teď mohlo zdát. Napíšu vám samé příjemné procedury. Perličkové koupele, skotské stříky, podvodní masáže a ultrazvuk na páteř. Hlavně se nevyhýbejte společnosti! Chodte na výlety, je tu krásné okolí. Jděte si zatančit, určitě zde najdete nové přátele. Samota rozhodně není nic pro vás.“

Pilně mi čmárala do lázeňského průkazu a já si představovala, jak píše: *Obědvat s docentem, trsat*

s dědkem a muchlovat se s Belmondem. K čertu s takovou terapií!

Ale to už jsem dostala průkazku zpátky spolu s povzbudivým úsměvem: „Do prvního poschodí k okénku Rozpis procedur. A hlavu vzhůru! Jste pořád jako obrázek, vy dlouho sama nezůstanete!“

Jako obrázek. S názvem Hřbitov na podzim.

Vyplížila jsem se do prvního patra a vsunula kartičku do příslušného otvoru. Boubelatá hnědovláska po ní sáhla a rozzářila se:

„Jéje, paní Johanka! Nezlobíte se, že vám tak říkám? Když vy pořád vypadáte jako holčička! Jako v tom filmu – jak se to jen jmenovalo? Na prahu života, že jo? Tak jak to rozepíšeme? Asi nebudete chtít vstávat moc brzo. Hihihí. Herečky nevstávají za kuropění, co?“

„To víte, sestři. Kolem deváté masáž, v deset nějaký ten střík a před dvanáctou bublinky,“ zavtipkovala jsem chabě, leč boubelce to stačilo.

„Před dvanáctou bublinky, hihihí! Vy jste mi veselá kopa!“

„Ano,“ souhlasila jsem ponuře. „Právě proto jsem tady. Trpím mimořádně těžkou formou chechtavky.“

Sestři zabublala jako horský potok v kamenitém terénu a postrčila průkaz zpátky.

„Děkuju moc,“ šoupla jsem do okénka čokoládu.

„Hihihí, to nemuselo být,“ upejpla se boubelka a skočila po pamlsku, až prorvala obal. „Jo, a až zas budete mít záchvat té své chechtavky, přijďte. Něco s tím uděláme.“

Pomyslela jsem si, že od ní to zní asi jako *Břídte, báb báječdė gabgy broti rýbdě*, a odporoučela jsem se.